

Lekcja 26

Temat: **Współcześni o Powstaniu warszawskim – Hubert Dobaczewski „Godzina W”.**

**GODZINA
W**

POSŁUCHAJ UTWORU SABATON „UPRISING” Z POLSKIMI NAPISAMI

- PYTANIA:
- O JAKICH WYDARZENIACH MOWA?
- KTO PRZECIWKO KOMU WALCZYŁ?
- JAK PRZEBIEGAŁA WALKA?
- Z JAKIM SKUTKIEM?

ODPOWIEDŹ:

Powstanie warszawskie, gdy mieszkańcy stolicy (cywile) wystąpili przeciwko okupantom, czyli niemieckim żołnierzom w 1944 roku.

Powstańcy przegrali walkę, bo zostali pozostawieni sami sobie, a Warszawę niemal zrównano z ziemią.

► Hubert Dobaczewski, *Godzina W*

Tramwajem jadę na wojnę,
tramwajem z przedziałem: 'nür fuer Deutsche',
Z pierwszo-sierpniowym potem na skroni,
z zimnem lufy Visa w nogawce spodni.

Siekiera, motyka, piłka, szklanka,
biało-czerwona opaska moja -
opaska na ramię powstańca.

W kieszeni strach, orzełek i tytoń w bibule,
Ja nie pękam, idę w śmierć ot tak
Na Krótką Koszulę.

Batalion "Zośka" Oj!
Batalion "Pięść" Oj!
Batalion "Miotła" Oj!

"Czata 49", "Parasol"!

'I wyszedłeś jasny synku z czarną bronią w noc,
I poczułeś jak się jeży w dźwięku minut - zło.
Zanim padłeś, jeszcze ziemię przeżegnałeś ręką,
Czy to była kula synku, czy to serce pękło?'
(K.K.Baczyński)

'Nam jedna szarża - do nieba wzwyż,
I jeden order - nad grobem krzyż.' (K.K.Baczyński)

1. Temat wiersza:

2. Podmiot liryczny:

I zwrotka =>

II zwrotka =>

3. Dokonaj charakterystyki bohatera lirycznego wiersza:

I zwrotka =>

II zwrotka =>

4. Dlaczego podmiot liryczny jedzie tramwajem na wojnę?

5. W jakim celu autor parafrazuje tutaj fragment popularnej warszawskiej piosenki z czasów okupacji „Siekiera, motyka, piłka, szklanka, biało-czerwona opaska moja -opaska na ramię powstańca”. Jak rozumiesz ten wers?

6. W tekście wymieniana się pięć spośród wielu batalionów walczących w powstaniu. Wskaż je i powiedz w jakim celu zostały one tutaj wymienione?

7. Pod koniec tego tekstu pojawiają się w nim dwa cytaty z poezji największego poety okupacyjnego, żołnierza AK Krzysztofa Kamila Baczyńskiego. Zginął podczas powstania 4 sierpnia 1944 roku. Tragiczne losy powstańców doskonale opisuje zwrotka z wiersza pt. Elegia o chłopcu polskim. Całość podsumowuje dwuwiersz z wiersza Baczyńskiego "Raz, Dwa, Trzy, Cztery". W jakim celu autor zastosował w swojej piosence aluzję literacką do utworów Baczyńskiego?

8. W jakim celu zastosowano tu kontrast?

*'I wyszedłeś jasny synku z czarną bronią w noc,
I poczułeś jak się jeży w dźwięku minut - zło.*

9. Jakie wiersz ma przesłanie:

Środek stylistyczny	Przykład z wiersza
epitety	
metafory	
anafora	
Pytanie retoryczne	
Wyliczenie	
Wykrzyknienia	

Notatka

- Tytuł utworu H. Dobaczewskiego nawiązuje do Godziny „W” („Walka”, „Wybuch” lub „Wystąpienie”), a więc kryptonimu dnia i godziny rozpoczęcia w Warszawie akcji „Burza” (powstania warszawskiego), tj. godz. 17:00 we wtorek 1 sierpnia 1944.
- *W Godzinie W* Huberta Dobaczewskiego mamy bestialstwo kontra uniesienie młodzieńczej odwagi, przyjaźni, współistnienia w warunkach tak dalece ekstremalnych, że niemożliwych do pełnego odczucia przez nas - ludzi terażniejszości.